

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL IND

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

Pentru străinătate un exemplar 2 Lei.

Abonament:

Pe un an Lei 80 —

Pe 1/2 an „ 50 —

Pe 1/4 an „ 30 —

Anunțurile se pri-
mesc după tarif.Manuscrisele
nu se înapoiază.

Cluj 13 Mai 1923.

Să se izgonească nepoftiții

Chestiunea cea mai gingașă din România tuturor neromânilor: a străinilor cari au dat năvală în primumoarea noastră țară, a început — târziu de tot, când aceste nepoftite lăcuste au ajuns să ne năbușe — să fie în sfârșit discutată de unul dintre oamenii noștri politici. (Rețineți: de unul numai, când numărul propușilor la izgonire întrece milionul).

Toți ceilalți tac; abia doi politicieni ai cârmuirii liberale, de formă, pentru a simula o opoziție, au încercat să pună chestiunea în parlament, cu ocazia discuției reformei constituționale. Toți ceilalți tac; d. I. I. C. Brătianu și guvernul său votează încetățenirea evreilor cari ne-au copleșit, partidul național acuză guvernarea că sprijinește (!) anti-jidovismul, partidul țărănesc (cu cunoscutele angajamente la băncile evreești) țipă pe aceeași notă.

De ce această fereală de a intra în discuția unei chestiuni care ne va pierde? Această enervare contra ei, când o avem foarte neted pusă de 15.000 de oameni de pe băncile universitare?

Unul singur s'a găsit să înțeleagă chemarea vremurilor, și i face cinste că a avut în asemenea împrejurări curajul unei opinii. Este d. Oct. Goga, al cărui cuvânt din „Țara Noastră“ îl cunoaștem; un cuvânt apăsător spus, care — repetăm — îi face onoare. Și mai greu însă și mai bărbătesc, i-a fost cuvântul spus săptămâna acesta într'un interviu dat ziarului evreesc „Keleti Ujság“. În nrul de Miercuri al acestui ziar dsa a spus categoric, că trebuie izgoniți din țară toți câți nu au dreptul de a sta aici (unguri, evrei și toți ceilalți veniți la noi pe uși dosnice) și cari numai în Basarabia întrec jumătatea milionului. Mai trebuie apoi introdusă o prohibiție la intrarea în țară, așa cum o fac Statele-Unite ale Americii.

Știm, că vor fi unii cari (mai ales dintre cei cu tantieme la bănci străine) se vor scula împotriva dlui Oct. Goga. Acestora însă le vom spune, că nu au cuvânt într'o asemenea chestiune de prin ordin. D. Oct. Goga a fost cel mai chemat să ridice astăzi cuvântul, pentru că a făcut parte dintr'un guvern sub care poate mai mult decât sub altele, Basarabia a fost cutropită de străini. Este o „mea culpa“ în numele guvernării partidului poporului și cei mereu binevoitori pentru străinii cari ne-au copleșit, să înțeleagă că este ceva serios aceasta.

Marea adunare generală a Sfatului Negustoresc

Adunarea generală a Sfatului Negustoresc, pe care am anunțat-o acum două săptămâni, a fost amânată în ultimul moment și fixată pentru ziua de azi, Duminică. Programul adunării generale rămâne tot cel vechi, anunțat în aceste coloane. Se va lua în discuție gestiunea trecută, doleanțele negustorilor, impozitele prea urcate, amenziile — iar punctul principal va fi alegerea noului comitet și a noului președinte. Frământările în jurul acestei alegeri decurg de mai bine de trei săptămâni, în care timp au putut fi înlăturate unele neînțelegeri. Se pare, că adunarea generală a Sfatului Negustoresc își va împărți voturile între dnii Evian și Esca, directori de bancă ale căror candidaturi au fost fixate acum.

Se va mai discuta chestiunea Reuniunii industriașilor și comercianților români, care, după cum se știe, a fuzionat cu Statul Negustoresc, rămânând de aci înainte ca corporațiune aparte numai pentru chestiunea educației ucenicilor. O delegație a acestei corporațiuni s'a prezentat Joi, în frunte cu noul primar, la dl Ștefănescu prefectul Clujului, spre a i cere sprijinul în această chestiune.

Fixată fiind definitiv adunarea Sfatului Negustoresc pentru ziua de azi, delegația Sfatului Negustoresc din București, a sosit la Cluj pentru a lua parte la adunare.

Nu ne mai vin mătăsurile...

O statistică din săptămâna aceasta a oficiului de vamă din Timișoara dă alarma, că importul României a scăzut în timpul din urmă cu 70 la sută.

Și este într'adevăr rău: ce ne facem fără mătăsurile, ciorapii, dantelele, colonialele rare și toate celelalte bunătăți pe cari le importam până acum pe bani grei pentruca totuș să nu dăm față cu ele, pentrucă se pierd pe mesele și prin casele unui sau a doi îmbogății de război?

Micșorarea într'o atât de mare măsură (70 la sută) a importului României, pentru noi, cari și până acum, când aveam importul pierdut, umblam în opinci și n' straiere rele și ne mulțumiam cu o mămăligă greu câștigată — este totuș o satisfacție. Este un nou semn — și cel mai bun — că am pornit grăbit spre zilele dinainte de război. Se vor jelui firește, îmbogății de război, politicianii ridicați de curând din praf și cei de mai veche dată, dar nu ne îndoim, că dl Vintilă Brătianu, care ne-a tăiat astfel importul mătăsurilor (pentrucă în fruntea importului scăzut al statisticeii din Timișoara, stă mătasea) nu va da înapoi în fața lamentațiilor îmbogățiiilor de război și de pace.

Memoriul studenților clujeni

Mai multe sute de studenți dela Universitatea din Cluj au pregătit un memoriu pe care l vor înainta ministrului instrucțiunii publice. Ei cer reprimirea celor șapte conducători ai lor în frunte cu președintele I. Moța, cari au fost dați afară pentru totdeauna dela toate Universitățile din România, pentrucă au declarat solidaritatea studențimii clujene cu studenții celorlalte Universități. Se mai cere în memoriu autonomia Universităților și îndepărtarea armatei și poliției din sânul Universității.

O altă mișcare a fost pornită pentru a cere exmatricularea de bună voie, ca răspuns la măsurile din ultimul timp ale dlui rector Iacobovici. Mai multe sute de studenți au semnat o listă, cerând să fie șterși din matriculele Universității din Cluj, neînțelegând să facă carte sub controlul armatei.

Hotărîrea aceasta n'a fost însă prezentată și se pare că în ultimul timp s'a renunțat la ea.

Cum să se trateze minoritățile.

— O rezoluție demult așteptată a ungarilor din Cehoslovacia, de care cei dela noi nu vor să audă.

Protestând contra Cehoslovaciei (protestarea e obicei la ungarilor de pretutindeni) ungarilor din Slovacia s'au întrunit săptămâna aceasta la Ungvár și au redactat acolo o rezoluție, pentru care de bună seamă vor fi aspru muștrați de Budapesta.

Moțiunea — nu i vorbă — vorbește de nedreptăți ce se fac ungarilor din partea republicii (cam ce sunt aceste nedreptăți, o știm din protestele lipsite întotdeauna de orice teme ale ungarilor dela noi), dar aduce și ceva cu desăvârșire nou. Se spune în ea, că tratamentul minorităților maghiare din Cehoslovacia să fie condiționat de tratamentul minorității slovace din Ungaria.

Poate telegraful a făcut însă o glumă, inversând fraza, care va fi cerut original condiționarea tratamentului minorității slovace din Ungaria de acela al ungarilor din Cehoslovacia. Cum însă știrea ni-a fost transmisă chiar de agenția telegrafică din Budapesta, să o credem în această formă a ei, pentrucă este de o importanță fără seamăn.

Intr'adevăr, în timp ce minoritatea maghiară din toate statele succesoare se bucură de cele mai largi libertăți — chiar de libertatea complotării — minoritățile din Ungaria sunt sub un tratament cum nu s'a pomenit de barbar; școlile li-au fost maghiarizate toate (e vorbă numai de școli primare

pentrucă de altele nu au), în biserici li-s'a introdus limba maghiară, li-s'au ridicat libertățile personale, li-s'au confiscat moșiile — toate acestea dovedite de Cehoslovacia la ultima conferință interparlamentară. În aceste condițiuni minoritățile din Ungaria nu pot ridica nici un protest; în schimb statele succesoare sunt mereu amenințate prin protestele minorității ungarești.

Cum — în astfel de condițiuni — adunarea ungurească dela Ungvár a putut cere să i se aplice același tratament ca și minorităților din Ungaria? Sau poate a fost o nenorocită glumă?

Noi să nu luăm chestiunea din punctele acestea, ci să ne ocupăm serios de propunerea adunării maghiare. Acum cel puțin nu vom putea fi invinuiți; pentru că din îndemnul chiar al ungarilor vom urma un exemplu al Ungariei la care demult ar fi trebuit să ne oprim — așa numai ca să arătăm, că știm și noi răspunde.

Sărbătorirea dela Băsești

Comemorarea lui Gheorghe Pop de Băsești, președintele partidului național și al adunării de Unire dela Alba-Iulia, a decurs — după cum și era de așteptat — în condițiuni cari vor rămânea totdeauna vii în mintea acelor cari s'au grăbit la mormântul marelui dispărut.

N'a fost sat în Sălaj, care să nu și fi trimis poporul ca să și depună omagiul pe mormântul binefăcătorului lor, iar România și-a trimis pe toți reprezentanții săi, pe miniștrii Vintilă Brătianu, Cosma, I. Nistor și general Moșoiu, pe fruntașii politici Goga, Maniu, V. Braniște, M. Cantacuzino, pe Mitropolitul Blajului și Episcopul Gherlei, pe secretarul „Asociațiunii“ Ion Georgeacu, iar Augusta Dinastie pe Colozelul Țănescu, aghiotantul Palatului.

Oratorii au arătat meritele lui Gheorghe Pop, cari culminează în nenumăratele danii făcute instituțiilor culturale, în unirea românilor din Ardeal într'un partid unitar și în îndrumarea acestuia într'o direcție națională.

Solemnitatea a fost cea mai înălțătoare din câte s'au văzut. Zecile de mii de săteni, școlarii, preoții, intelectuații cari au asistat la ea, au avut prilejul celei mai frumoase manifestații românești.

Instalarea primarului Clujului. — Astăzi are loc instalarea dlui Dr. Utalea, fost subprefect al județului Cojocna, în scaunul de primar al Clujului. Instalarea sa se va face cu un fast neobișnuit, asistând toată primăria, dl prefect Ștefănescu, dl prefect al Polției Valer Popovici, reprezentanții armatei și autorităților civile, și un mare număr de reprezentanți ai cetățenilor, cari au primit cu cea mai mare satisfacție numirea dlui Utalea, cunoscându-l din timpul cât a fost subprefect ca un organizator minunat și cu multă tragere de inimă pentru treburile publice.

Din acest loc salutăm cu bucurie pe noul primar, care vine să readucă pe calea cea bună treburile acestei mult uitate urbe.

Mișcarea universitară

Instituirea stării de asediu la Cluj a paralizat total mișcarea studențească pe care am văzut-o săptămâna trecută în proporții mai mult decât oricând mari. Odată cu introducerea stării de asediu s'a hotărât și militarizarea Universității, desființându-se autonomia universitară prin introducerea armatei. De-atunci intrarea Universității din Cluj e păzită mereu de soldați, cari nu îngăduesc înăuntru decât pe studenții cu legitimații proaspete.

Aducerea armatei în Universitate n'a garantat însă ținerea cursurilor. Studenții n'au luat parte la cursuri afară de patru studenți și un student dela facultatea de litere, cari au venit la cursurile de Luni și de Marți, de câțiva dela medicină — foarte puțini — și de studenții institutului medicomilitar cari au fost aduși la clinici, în coloane de marș.

Incidente n'au mai fost, starea de asediu oprind manifestațiunile. Totuș o seamă dintre conducătorii studenților, în frunte cu președintele Ion Moța, au fost arestați și duși sub pază acasă, unde au fost dați în grija jandarmilor din sat spre a nu-i lăsa să se întoarcă la Cluj.

În cursul săptămânii d. rector Iacobovici care a stăruit pentru aducerea armatei în Universitate, a primit scrisori prin cari un „Tribunal al morții“ îl osândește la moarte cu majoritate de voturi. O scrisoare identică a primit d. Valer Popoviciu, prefectul po-

liției, care este osândit la moarte cu unanimitate de voturi.

La celelalte Universități cursurile nu s'au ținut deasemenea, studenții fiind ca și la Cluj, solidari. Totuși studenții evrei dela București au căutat să se țină cursuri și numai cu ei. Semnificativ a fost, că un profesor evreu, dr. Reiner, la care s'au prezentat peste 40 de studenți creștini, a refuzat să țină cursuri cu ei până nu vor veni și studenții evrei, cutoatecă ordinul ministerial a fost să se țină cursuri cu câți studenți vor fi, fără deosebire de naționalitate.

În cursul săptămânii studenții din toată țara prin delegații lor dela București au redactat un manifest prin care declară lupta până la capăt, și un alt manifest către țară, arătând dreptatea cauzei studențimii.

Intre acestea mișcarea studențească a câștigat simpatii. În ziarul „Infrățirea“ (al guvernului) din Cluj, d. I. Nistor, ministrul Bucovinei, a publicat alături declarații favorabile luptei studenților. Este întâiul ministru care aprobă mișcarea antisemită.

Totatunci d. Oct. Goga, care a mai scris în revista sa „Țara Noastră“ cuvinte de apreciere pentru studențime, a dat lui „Keleti Ujság“ (ziar evreesc) din Cluj, un interview prin care aprobă din nou antisemitismul și cere izgonirea din țară a tuturor străinilor (evrei, unguri etc.) cari nu au drept de a sta în România și cari (evrei numai) numai în Basarabia sunt peste o jumătate de milion.

numărăm peste 6000 suflete, suntem guvernați și stăpâniți și azi tot de aceea, cari ne-au guvernat și sub stăpânirea ungurească, de sași, cari în anul 1916, când armata română era respinsă din Ardeal, jubilau de bucurie, iar când orașul București a căzut în mâna inamicului, dâșii au lăsat să se tragă clopotele la toate bisericile, de bucurie că s'a sfârșit puterea valahă. Aceștia acum în mod trădător și fără nici o rușine, au pornit colectă pentru nemții din Ruhr.

Primăria comunală, oficiul stării civile, notariatul public, perceptoratul regesc, oficiul de păduri și șosele și spitalul județului nostru se află exclusiv numai în mâna lor, a sașilor și ungarilor.

Concetățenii noștri sași au devenit atât de îndrăzneți, încât un grup de funcționari dela perceptoratul urban încredințați cu facerea declarațiunilor de impozite au luat dela fiecare român și de fiecare declarație câte 5, 10, 15, 20, 25, 30 ba și chiar 40 lei“.

Sosirea delegațiilor Sfatului din București la Cluj. — În vederea adunării generale a Sfatului Negustoresc din localitate au sosit din partea Centralei Sfatului Negustoresc patru delegații: dnii Toma Dobrescu, vicepreședinte, Dr. P. Niculescu, secretar general, Ioan Constantin, negustor de manufactură și Mickelsohn Fried, casierul Sfatului Negustoresc. Delegația Sfatului Negustoresc din localitate, care i-a primit la gară a fost condusă de dl Alexandru Anca, comerciant și director al ziarului nostru.

O vizită interesantă

— Oscar Jászi în România —

Joi seara a sosit la Cluj, venind dela Viena unde locuiește de patru ani, d. Oscar Jászi, fost ministru al naționalităților în guvernul revoluționar Károlyi dela Budapesta. D-sa a venit în România pentru regularea situației emigranților unguri dela noi, după cum se spune în cercurile ungurești.

Nu înțelegem în ce ar consta și ce ar însemna această regulare a situației celor veniți la noi în urma izgonirii lor din Ungaria. Întâi, pentru că nimeni nu li-a amenințat situația.

Este însă cu puțință, ca „regularea“ despre care a vorbit d. Jászi gazetarilor, să privească numai tradarea emigranților unguri, cari ajunși la noi au intrat în rândurile șovinismului unguresc. Se prea poate, ca d. Oscar Jászi să fi venit pentru a le face acestora lecții.

Scopul călătoriei dsale, după cât am aflat noi, este studierea situației din România și îndemnarea ungarilor de aici spre o politică de înțelegere cu națiunea română, politică de care reprezentanții ungarilor de aici nu vor însă să audă.

Serbările Libertății dela Blaj

Măine și poimăne se vor ținea la Blaj, pe Câmpia Libertății, serbările anuale pentru comemorarea zilei de 3 Mai 1848, când s'a adunat în acel loc românimea Ardealului pentru ași proclama Libertatea.

Ca în toți anii cari au urmat după unire, Serbările Libertății din acest an vor fi prăznuite cu un fast neîntrecut. Comitetul organizator a luat dispoziții, ca serbările din anul acesta să întrecă pe toate de până acum.

Evenimentul serbărilor va fi corul din Beiuș al dlui prof. Hubic, de care ne-am mai ocupat în ziarul nostru. D. Francisc Hubic, care are cel mai mare și mai excelent cor din Ardeal și poate din întreaga România, este acel care a introdus muzica bisericască cu orchestră. Corul său va cânta la Blaj din compozițiile sale de acest fel.

Interesul pentru serbările dela Blaj este deosebit de mare. Oaspeți de pretutindeni își vor da acolo întâlnire, iar guvernul va trimite doi reprezentanți. Vor fi reprezentate deasemenea toate societățile culturale din România, autoritățile școlare și bisericesti și cetățenii din toate colțurile Ardealului. După cât aflăm dela comitetul organizator, numărul oaspeților din vechiul regat și din celelalte provincii va fi mai mare în acest an decât oricând.

Exmatriculările dela Universitatea din Cluj

Am anunțat acum o săptămână, că facultatea de medicină a Universității din Cluj a exmatriculat pe 97 de studenți (dintre care 90 evrei), ale căror acte nu erau în regulă. Am fost informați atunci, că studenții în chestiune s'au înscris cu acte false sau fără dovada cetățeniei.

Controlându-se săptămâna aceasta din nou actele lor și prezentându-se Universității acte doveditoare, au fost reprimiți alaltăeri 57 dintre cei exmatriculați. Patruzeci au rămas așa dar șterși definitiv din matriculele Universității.

Aflăm, că cei mai mulți dintre studenții reprimiți nu au avut dovada cetățeniei și au prezentat-o ulterior.

Cealți deci n'au prezentat-o nici după aceea, iar majoritatea lor nu au numai păcatul că nu sunt cetățeni români, dar nu au nici diplome în regulă. Cu aceștia ce va face Universitatea? Pentru că nu e destul să i exmatriculeze, căci vor lua drumul străinătății de unde ne vor veni cu înalte titluri de doctori și licențiați. Universitatea din Cluj are obligațiunea de a le reține carnetele de studii și a dispune să li-se anuleze certificatele false. Altfel n'am ajuns la nici un rezultat.

Generalul C. Cristescu

Generalul C. Cristescu, șeful marelui Stat Major al armatei, a dispărut dintre cei vii, murind de o gripă infecțioasă cu o complicație de pleurezie. Cu el s'a stins unul dintre cei mai de seamă militari ai poporului român, un comandant cu temeinice și uimitoare cunoștințe, câștigate la Paris, Fontainebleau și în anii cât a stat în fruntea armatei României. Pagina cea mai frumoasă din viața sa e aceea din luptele dela Mărășești, cari au fost executate după planul lui și duse la capăt de dansul. Victoria dela Mărășești rămâne în istorie legată de numele acestui înțelept și biav comandant și de acela al eroului Ieremie Grigorescu.

După război a avut meritul că în timpul cât a stat în fruntea Marelui Stat Major, a reorganizat armata română, făcând din ea o armată pe care să ne putem bizui oricând.

Statul a hotărât pentru toate acestea să i facă funerarii naționale.

Recensământul fiscal în Ardeal

Conform hotărârii guvernului, directoratul general al finanțelor din Cluj înștiințează, că comisiile din Ardeal pentru fixarea impozitelor vor funcționa pe județe în zilele de mai jos:

Județul Brașov, dela 1 Mai—20 August. Județul Fșgăraș dela 1 Mai—17 August. Jud. Sibiu, dela 1 Mai—20 August. Târnava-Mare, dela 1 Mai—20 August. Odorheiu, dela 1 Mai—15 August. Ciuc, dela 1 Mai—19 August. Trei-Scaune, dela 1 Mai—10 August. Caraș-Severin, dela 1 Mai—3 Septemvrie. Timiș-Torontal, dela 1 Mai—30 August. Arad dela 1 Mai—31 August. Alba-Iulia, dela 1 Mai—11 Septemvrie. Hunedoara, dela 1 Mai—29 August. Bihor, dela 1 Mai—31 August. Cojocna, dela 1 Mai—31 August. Maramureș, dela 1 Mai—31 August. Mureș-Turda, dela 1 Mai—5 Septemvrie. Sălaj, dela 1 Mai—31 August. Satul-Mare, dela 1 Mai—31 August. Solnoc-Dobâca, dela 1 Mai—28 August. Târnava-Mică, dela 1 Mai—6 Septemvrie. Turda-Arieș, dela 1 Mai—4 Septemvrie. Bistrița-Năsăud, dela 1 Mai—31 August.

Ce politică fac sașii noștri.

— Un apel al unui ziar din Bistrița contra Franței și a tratatelor de pace. —

— O situație îngrijitoare la Bistrița. —

Obișnuiți fiind din partea sașilor dela noi cu o purtare cumpătată, ne-a surprins cu adevărat îndrăzneala unui ziar al lor din Bistrița, care a deschis o colectă pentru Ruhr, publicând în acest scop un apel împotriva Franței.

„Oamenii neapărați sunt împușcați fără milă“ — spune ziarul în chestiune, „Bistritzer Deutsche Zeitung despre germanii din Ruhr, cari au călcat împreună cu guvernul german tratatul de pace. „Ei (francezii) vor să îngenuncheze poporul german, care își strânge pumnii deocamdată în buzunar, dar ura va erupe odată și va mătura totul ca un torent de munte“.

Adică: ziarul săsesc din Bistrița colectează bani pentru ziua când ura Germaniei „va erupe și va mătura ca un torent de munte“ și pe Franța și tratatele de pace, printre cari e și unul al României, tratatul prin care s'a pecetluit România întregită.

Apelul ziarului din Bistrița e o îndrăzneală fără margini și este inexplicabil, că parchetul nu s'a interesat încă de el.

În legătură cu această îndrăzneală a sașilor din Bistrița, primim din partea unui cetitor al nostru din acel oraș câteva rânduri, cari relevă o situație demnă de cercetat.

„Deși ne aflăm în al cincilea an în România-Mare — ne scrie cititorul nostru — noi românii din Bistrița, cari,

Băncile, Comercianții, Industriașii sunt rugați să-și facă Inserțiunile reclamele în ziarul „Clujul“ în preț de jumătate ca ori unde.

ȘTIRI DE PRETUTINDENI

Ziarul „Clujul“ va publica în numărul viitor articole de d-nii Enescu, renumitul cântăreț, Mânzat, preotul Dejului și unul inedit de Ion Pop Reteganul.

Contractele de închiriere trebuiesc înaintate încă în cursul săptămânii acesteia, conform legii votată de parlament. Interesaților li-se atrage atenția, că formularele acestor contracte se mai găsesc încă la Librăria Anca, singurul loc de unde și le pot avea.

Ploaia de decorații cu cari guvernul a cinstit pe toți pe pieptul cărora nu le era locul, a stârnit o campanie — cunoscută — în urma căreia ministrul externalor a hotărât să retragă decorațiile acelor date de ministrul afacerilor străine, cari nu le meritau. Exemplul a prins, pentru că după ultimele informații celelalte ministere ar fi hotărât deasemenea să retragă decorațiile acelor, cari nu numai nu le meritau, dar meritau pentru purtarea lor antiromânească de mai înainte să infunde pușcări.

Retragerea lor e cu atât mai ușoară, cu cât aproape nimeni dintre decorați nu le poartă. S'a constatat într'adevăr, că cei onorați cu distincțiile împărțite de guvern, se sfiesc să se afișeze, unii pentru că, primind decorația după merit, nu vor să stea alături de trădătorii decorați, iar alții — cei decorați fără vrednicie — pentru că ar fi de răsul lumii.

O plângere contra unui proprietar abuziv. — Dl Oct. Tătulea, student și funcționar la primăria orașului Cluj, ni-se plânge împotriva proprietarului său, evreul Salman Andor din str. Muzeului Nr. 6, care de un an de zile de când dl Tătulea locuiește la el într'o cameră rechiziționată, îi face toate mizeriile. Proprietarul Salman l-a amenințat (în mai multe rânduri), că'l bate și'l dă afară dacă nu părăsește locuința; i-a intrat în locuință, de mai multeori i-a stricat electrica, pentru care a și fost pârît și amendat cu 10.000 lei de judecătoria de ocol; i-a amenințat frații cari stau cu el, că-i omoară, i-a violat domiciliul, iar în luna trecută, fiind dl Tătulea în concediu iar frații săi în vacanță, i-a spart ușa, a aruncat lucrurile afară și s'a instalat în cameră.

Reclamantul ne mai spune, că dl Salman l-a înjurat de „Valah puturos“ dând acest epitet și oficiilor statului.

Atragem asupra acestui caz atenția autorității competente, cu atât mai vărtos, cu cât dl Tătulea este de atunci pe drumuri.

Comitetul agrar care judecă în ultimă instanță în chestiunile de expropriere, a hotărât, că se va scuti de expropriere o suprafață egală cu jumătatea aceleia lăsată proprietarului, dacă expropriatul are vr'un fiul care și-a început până la data de 1 Decembrie 1918 studiile agronomice și după ce le-a terminat, se dedică agronomiei.

Dacă deci s'au lăsat unui proprietar 100 de jughere, i-se vor mai lăsa 50 pentru copiii cu studii agricole și cari se dedică agriculturii. Dacă expropriatul are mai mulți copii cu asemea studii, i-se va lăsa pentru toți numai atâta cât i-se cuvine având un singur copil. Dacă deci s'au lăsat unui proprietar 100 de jughere, i-se vor mai lăsa 50, sau că are numai un copil agronom, sau că are mai mulți.

Dacă însă fiul are averea sa personală, nu i-se va lăsa nimic din averea tatălui.

Dacă apoi fiul are un teren mic decât jumătatea averii lăsată tatălui său, nici în acest caz nu i-se va întregi moșia.

Hotărârea aceasta a fost adusă pentru a se da o mai mare precizie articolului respectiv din reforma agrară, care până acum a putut fi speculat.

Cine va fi noul președinte al Sfatului Negustoresc. — După informațiile primite dela negustorii și industriașii din localitate, s'a pornit printre ei un puternic curent pentru alegerea dlui Dr. Esca, directorul Băncii Marmarosch, ca președinte al Sfatului Negustoresc din Cluj.

Alegerile la baroul Cluj.

În vederea adunării baroului din localitate s'au început lupte serioase între candidații la decan. Până acum se dă ca sigură alegerea dlui Dr. Valer Roman, unul dintre cei mai de seamă avocați ai Ardealului.

D. Dr. Isacu și-a retras candidatura.

„Viața și operele episcopului dr. Demetriu Radu“. — Părintele canonic dr. Iacob Radu a scos de sub tipar volumul I din moștenirea literară a episcopului dr. Demetriu Radu, mort tragic în urma odiosului atentat dela Senat.

„Viața și operele episcopului dr. Demetriu Radu“ se contemplează să aibă trei părți. Volumul I conține predici.

Se știe, că răposatul episcop a fost un distins orator bisericesc. Cele 43 de cuvântări, cari formează cuprinsul acestui volum s'au rostit, în cea mai mare parte în timpul, ce l-a petrecut la București ca paroh unit.

Costatăm cu plăcere, că volumul publicat constituie un câștig pentru literatura oratoriei bisericești prea puțin cultivată în timpul din urmă.

Ornatele bisericești ale firmei Alexandru Anca, Cluj, Piața Unirii nrul 32, — sunt cele mai bine primite în întreg Ardealul, ceace o dovedesc cu prisosință scrisorile primite dela preoții cari au făcut până acum comenzi. Pentru acei cari n'au făcut încă cunoștință ornatelor noastre reproducem această scrisoare:

On. Librăria Alexandru Anca Cluj

Astăzi am primit rechizitele bisericești comandate la DV. și anume: Potir cu patent, disc cu picior și steluță, cutie pentru botez (cu 3 vase, cuțit și foarfeci) și 2 vase de sticlă cu tavă (pentru proscomidie). Au sosit în stare bună și cu deosebire potirul și discul — în comparație cu vremurile de azi — satisfac tuturor așteptărilor.

Trimițeti-ne și mosirele cerute, pentru cari v'am trimis 50 Lei, căci voim să comandăm și un rând de odăjdii. Deta, 26 Aprilie 1923.

Biserica Ortodoxă Română din Deta. P. Bizerea, preot.

Lucrările pentru restaurarea marelui stăvilar al Someșului din capul Clujului, care a fost dus de apă cu ocazia inundației de-acum trei săptămâni, se continuă de zor, totuși nu sunt speranțe să se isprăvească în mai puțin de o lună și jumătate. În tot acest timp brațul drept al Someșului va rămâne fără apă, iar baia de strand, morile și întreprinderile industriale nu vor putea funcționa.

Lucrările pentru mărirea apaducului Clujului, deși au fost aprobate de guvern încă acum trei săptămâni, se vor începe abia în August, întrucât termenul licitației, expirând abia atunci.

Ziare noi. — Publicațiunile periodice din Cluj s'au înmulțit în ultima săptămână cu două. Satisfăcând unei necesități de mult simțite la noi, o seamă de medici din Cluj au făcut să apară „Curierul Băilor“, revistă bilunară, cu ilustrațiuni și informații despre băile din România. Știindu-se starea deplorabilă în care au ajuns multele și cândva vestitele băi dela noi, o revistă care să se ocupe cu ele și să caute îndreptarea răului, nu poate fi decât binevenită.

Alaltăeri a apărut, tot la Cluj „Gazeta Poporului“ organul săptămânal al partidului poporului, scris deosebit de îngrijit și cu multă dreaptă judecată, dar cu o execuție tehnică dela care s'a așteptat mai mult.

† Petre Feneșanu, profesor. Cu nespuse durere a umplut inimile tuturor cunoșcitorilor săi moartea neașteptată a profesorului Petre Feneșan.

S'a născut în anul 1893 într'un sat aproape de Cluj, dintr'o familie de agricultori. După maturitate a urmat teologia din Blaj, apoi științele la Universitatea din Budapesta și Cluj. Aici în Cluj a fost asistent la Institutul de fizică generală și experimentală, 2 ani; de aici a plecat la catedra de matematică-fizică dela liceul „D. Loga“ din Timișoara. Detașat dela catedră la Directoratul regional al învățământului secundar din Cluj a funcționat lângă d. dr. Seni ca referent. Duminecă l-a lovit boala nemiloasă din care nici operația nu l'a putut salva. — A murit în apendicită.

Compătimim părinții, cari după greutățile mari cu cari l-au ridicat, l'au pierdut atât de timpuriu, în etate abia de 29 ani. Iar învățământul pierde în el un profesor devotat, inzestrat cu cele mai frumoase calități necesare unui bun profesor.

Liceul, prieteni și mulți cunoșcitori, au grăbit să-i deie cinstea cea de pe urmă, luând parte la ceremonia religioasă și corțej într'un număr cât să poată de mare, petrecând jalnicul cosciug pus pe un car tras de 6 boi, până afară de oraș. Un pluton de cercetași l'a însoțit până în satul natal, unde după dorința părinților a fost așezat spre vecinică odihnă.

Trimitem și pe calea aceasta îndureratei familii condoleanțele noastre și zicem un creștinesc: „Dumnezeu să'l ierte!“

P. Ch.

Sfatul Negustoresc își ține adunarea generală cu programul deja publicat, astăzi, 13 Mai, ora 10 dim., în localul propriu din Strada Iuliu Maniu No. 1. Sunt invitați pe această cale toți membrii.

Colegiul universitar din Cluj a hotărât închiderea căminurilor studențești pe ziua de mâine, spre a forța astfel pe studenți să cerceteze cursurile.

Membrii Sfatului Negustoresc au împărțit azi în vederea adunării generale mai multe liste cu candidaturi.

Lupta ce să de între diversele partide este serioasă.

În parlament s'a depus alaltăeri un proiect de lege pentru înființarea unei școli normale la Avrig cu ocazia comemorării a 100 de ani dela moartea învățatului dascăl G. Lazăr.

Intre englezi și rușii bolșevicii s'a ajuns în zilele din urmă la grave neînțelegeri. Rușii au capturat două vase engleze și au făcut prizonieri pe cetățenii englezi aflați pe ele.

Douăzeci și patru de funcționari unguri dela primăria din Orade, cari nu știu românește, și-au cerut pensionarea, care li-a fost încuviințată.

Se desminte știrea ungurească, că aliații ar fi hotărât să dea Ungariei împrumutul cerut de primul ministru Bethlen, care este acum la Paris. Aliații au respus cererea pe motiv că Ungaria nu este în stare să plătească împrumutul ce i-s'ar da.

N'a fost satisfăcută nici cererea maghiară pentru anularea gajului aliaților pentru asigurarea reparațiilor.

Guvernul francez a hotărât, ca înainte de ce ar discuta despre aceasta cu Ungaria, să ceară părerea vecinilor Ungariei, cari au dreptul la despăgubiri din partea ungarilor. Cum se știe, anularea gajului ar însemna să nu mai fim despăgubiți de Ungaria pentru pierderile cauzate în război.

Poliția din Orade anunță, că în trenurile accelerate și-au făcut apariția în județul Bihor hoți cari adorm pe călători și'i jăfuesc.

Granița între România și Ungaria. — Comisia ambasadorilor dela Paris a admis raportul încheiat de comisia interaliată privitor la granița noastră cu Ungaria. Granița rămâne așa cum a fost delimitată în primăvara aceasta.

Apelurile Ungariei trimise statelor cari compun Liga Națiunilor, prin cari cerau dela România Sătmarul și Oradea-Mare, au fost respinse.

O comisiune de 16 coloneli delegați ai tuturor statelor componente ale Ligei Națiunilor, va așeza la zidirea pietrilor de graniță.

Guvernul pregătește să facă acestei comisiuni o primire deosebită, ținând să dea fixării frontierei definitive a granițelor cu Ungaria, caracterul unei solemnități naționale.

Congresul industriei și comerțului alimentar din Brașov. — Congresul dela Brașov al hotelierilor, cafegiilor, restauratorilor și cofetarilor din toată țara a hotărât fuziunea Uniunii ardelene cu cea din vechiul regat.

Președinte al Uniunii pentru Ardeal a fost ales cu unanimitate, d. Aurel L. Decei, renumitul proprietar al restaurantului din gara Cluj, iar președinte al Uniunii generale d. Leautey, președintele Uniunii din vechiul regat.

Congresul a luat sfârșit Joi seara.

Noua Constituțiune votată de Adunările Naționale Constituante, sancționată și promulgată în ziua de 28 Martie 1923, se află de vânzare la Librăria Anca, Cluj. O broșură Lei 6.

**CASSA DE PĂSTRARE
ȘI BANCĂ DE CREDIT SOCIETATE PE ACȚII**

(12) 6-10 CLUJ PIAȚA UNIRII 7.
Capital Social 16,000.000 Lei. Fond de rezervă cca 15,000.000 Lei.
Filiale: Dej, D.-Sănmărtin, Alba-Iulia, Târgul-Murăș.
Devize primim sub condițiuni favorabile.

„AUTO-MECANICA S. A.“

CLUJ, STRADA REGINA MARIA Nr. 10.
ACCESORII, CAUCIUCURI, PIESE DE SCHIMB
BENZINA, ULEIURI, GARAGE, ATELIERE
STRADA DOROBANTILOR Nr. 18. (21) 6-10

**B. MENT, DEJ
HOTEL „ROMANIA“**

Restaurant, cafenea și cofetărie.
Incălzire Centrală.
(27) 2-10

Aneta Oltean & Co.

Saion modă de Paris — Párisi női kalap divatszalon
Cluj-Kolozsvár P. Unirei No. 1. (15) 6-10
(Mátyás királyi-tér).
Au sosit cele mai nouă modele de vară.

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Cluj, Piața Unirei Nr. 32. (2) 6-10
Capital social: Lei 40,000.000.
SUCURSALE: Tg.-Mureș, Uioara, Reghinul-Săsesc, Turda.

Cel mai mare și asortat magazin din țară de articole de sport și
vânătoare. Reprezentantul mai multor case mari din străinătate.
Cluj Calea Regele Ferdinand Nr. 141. (4) 6-10 Nicolae Roșca

**Banca Economică Națională Societate Anonimă.
Közgazdasági Bank Részvénytársaság.**

Telegramă—Sürgöncim: Közgazdaságibank.
TELEFONOK: 9-49, 10-37 és 2-35.
CLUJ, STR. MEMORANDULUI 20. (13) 6-10

Cel mai efin izvor de cumpărare (25) 6-10

Eugeniu Szabó

depozit pentru mode de dame.
Cluj, Str. Regele Ferdinand 5.

„ALBINA“ Intrepozite

și societate comercială anonimă. Cluj Piața Gării. (Telefon 5-71).
Capital soc. 6 milioane Lei. Linie proprie de garaj.
Imagazinează tot felul de mărfuri. Acoardă imprumut pe gaj de marfă.
Finanțiază afaceri comerciale și industriale.
Import-Export (3) 6-10

„ALBINA“

instituit de credit și economii. Agenții: Săn-Mărtin.
Centrala: Sibiu. Sucursale: Brașov, București, Cluj, Mediaș, Lugoj, Târgul-Mureș și Timișoara.
Capital societății deplin vărsat . . . Lei 25,000.000—
Fonduri proprii . . . Lei 18,000.000—
Depuneri spre fructificare . . . Lei 260,000.000—
Cel mai vechiu institut financiar românesc din Transilvania.
Să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă, are cores-
pondenți în orașele principale din țară și străinătate. (19) 6-10

Cea mai bună cafea turcească prăjită
și crudă să afli numai la firma

„Atlantica“

prp. P. Pop
Calea Regele Ferdinand Nr. 1
CLUJ (11) 6-10

Babos & Comp

comercianți mari de fier.
Cluj Regina Maria
au în deposit cele mai bune
pluguri și recvizite de economie.
(14) 6-10

J. Nacht Filiala Cluj

Soc. în nume colectiv.
Metale, ferărie, articole tehnice,
materiale pentru CF și industrie
(15) 6-10 En-Gros.
Telegrams: METALNACHT Telef. 653

„ASTRA“

Fabrică românească de rum, cognac,
licheruri și Hala de Coloniale
Proprietar: ANTON POP
CLUJ Calea Victoriei Nr. 41.
(18) 6-10 Telefon 1300
Engros Endetail

Fornszek & Wagner

comercianți de fier-vaskereskedők
Cluj, Calea Victoriei 6.
Cel mai efin izvor de cumpărare.
(17) 6-10

L. Oriol Henne

(văpseală de păr)
cea mai renumită și nevătămătoare.
Se afli în toate colorile numai
(14) 6-10 la magazinul
Iuliu Mussa
CLUJ, Str. Memorandului 16.

Alexandru Niman

ceasornicar și juvaier
CLUJ Regina Maria 41.
Face reparații precise și
efine. Cumpăr aur cu pre-
țul cel mai înalt. (8) 6-10

Cel mai efin izvor de cumpărare

Drogeria „Viorelia“

Viorel Fodor
CLUJ Piața Unirei 15
Engros Endetail

Dacă voești să cumperi efin
cercetează urgent

Centrala de coloniale

IOAN POP
CLUJ Regina Maria 9. (10) 6-10

**Intreprindere Românească
Electrotehnică și Mecanică**

Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei 7.
Telefon 577. (16) 6-10

Mihail Körmendy Mihály

Cluj-Kolozsvár
Str. Regina Maria 25 Telefon 95! (6) 6-10

Dacă voști cafea bună
grăbiți la

Horváth

(5) 6-10 CLUJ
Str. Regina Maria 17

„Regele Pălăriilor“

„Kalap Király“
CLUJ Piața Unirii 24
Articli de modă bărbătească se
pot cumpăra mai efin ca ori unde. (6) 6-10

**Cel mai bun izvor de cumpărare este
Drogeria „EMKE“**

proprietar Alexandru Barkóczy
Asortiment bogat. Prețuri efine.
Serviciu solid. (20) 6-10

Marele Magazin „COLOMBO“ Cluj

proprietar Ionel Aldica Telefon 209.
Cel mai bine asortat cu: Coloniale,
Delicatese, Conserve, Vinuri, Cham-
pagne, Liqueruri și nemuritoarea
Țuică de Văleni.
Invită onor. Public a se convinge că
zdrobește concurența.
Mărfurile se trimit
prompt la domiciliu. (23) 6-10

**Mare Deposit de Droguri
„Cosmos“**

Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.
Telefon 457. (24) 6-10

Petricas & Companiști

mare croitorie românească
CLUJ
Strada Memorandului 8.
În depozit Stofe Englezești.
Prețuri moderate. (22) 6-10

**Gumpărați la
Drogeria Rozsa**

CLUJ Piața Unirii Nr. 26.
(26) 6-10

„UNIREA“

Societate anonimă pentru
industria de bomboane,
biscuiti, etc. și cartonaje

Fabrică de ciocolată

CLUJ, Strada H. Paun Nr. 6.
Telefon: 7-57. Telefon: 7-57.
(27) 6-10